

Antxiñako fotografixia

Umore Ona kuadrillia Oñatiko jaixetan

A spalditxuan **Errosarixoko bixamonak** Aikaragarritzko abixaria eta inddarra hartu baldin badittu be, etzan beti hola izan Oñatin. Bai, egun berezixa eta herrikoixa izaten zan: **ganadu-ferixia** Santa Marinar sari eta guzti, **euskal jokuak** nahiz **bertsolarixak** pelotalekuan, eta **sokamutur luzia** kalietan zihar goiz eta arratsalde; musika-bandiaren **kalejira jentetsua** be bai, goizeko zezenen ondoren. Baiña ez eukan herritarren aldetik gaur aiñako partehartze zabala eta zaratatsua, biharbada, orduko bizimoduak eta egoera politikuak ez euelako gehixenetan samurtasun haundirik emuten.

Dana dala, Francoren sasoian be saiaketan ziran kuadrilla batzuk fiestetan herrixa umorez eta musikaz animaitten, hartarako egoten ziran irriztuak aprobetxauaz: esate baterako, Kale barriko **Aitzgorri-Torrena** taberna inguruko taldia 1950eko hamarkadiaren erdi aldera; **Zubillagako** mutil gaztiak gerotxuago; **Lekunbarri-Portaleku** aldeko trianero drogeruak; edota **Oiñarri** alkarteko neska-mutillak frankismuaren azken aldera. Horrein argazki batzuk ekarri izan dittugu **Kontzejupetik** aldizkariko sail honetara.

Gaurko fotografixan ikusten dittugunak Kale Zaharreko **Ona** tabernan alkarketan ziran. Bilbo aldetik etorritako Mendigurentarrak egin ziran taberna horren kargu 1950eko hamarkadiaren hasieran. Kuriosua da garai bateko **Perratzaillenian** denpora gutxiren buruan suertau zan aldaketia. **Rikardo Mendiguren** eta **Ana Maria Lubianen** seme-alaben lagunak euren txokua euki euen taberna horretan. Urrin barikuak gehixenak, baiña **jatorri desbardiñetako gaztiak ziran**, euren gurasuak edo senidiak Oñatira lanera etorri ziralako. Batez be, Kale Zahar eta San Antue kale inguruan bizi ziran.

Ba, gazte honeik, bestiak beste, saski-baloi eta futbol taldiak antolatu zittuain **Txus-Ona** izenagaz. Saski-baloiari dagokixonez, Oñatiko lehenengua izango zan. Eta musika-arluan, argazkixak erakusten doskun lez, **Umore Ona** konpartsia sortu zan eurai esker. Gaiñera, erretratuaren goiko eta beheko ertz bixetan agiri diran Juan Antonio Mendikoa eta Jabier Elortza **Mig** musika-talde oñatiar ospetsuko kide izan ziran handik gutxira, Juan Migel Ordoki eta Jose Nikolas Galdosekin batera. Ezkerretik eskumara eta goittik behera honeitxek dittuzue 1962 edo 1963ko Oñatiko jaixetan hain dotore jantzitta agerketan xakunok:

Goiko illaran: Juan Antonio **Mendikoa** bilbotarra; Pako **Rabanete** Cuencakua; Mari Loli **Arozena** donostiarra; Rikardo **Mendiguren**, aitta, **Onako** tabernarixa; Xabier **Lazkano** eskoriatzarra; Jose Antonio **Yañiz** naparra; Rikardo **Elvira** Errioxakua; Rikardo **Mendiguren**, semia, bilbotarra.

Beheko illaran: Alfonso **Mendikoa** bilbotarra; Juan Mari **Lopez Altxaga** naparra; Juan Kruz **Arregi**, San Antue kalekua; Fernando **Mendikoa** bilbotarra, garai haretan Lasalleko fraidegai zana; Jose Mari **Gil**, bilbotarra, Mendigurentarren lehengusua eta Oñatin sarritan egoten zana; Leon **Lana** naparra; eta Jabier **Elortza Txinparta**, Atzeko kalekua.

Fotografixia nun atarata daguez eztago dudarik: **San Anton plazatzoko itturrixaren aurrian**, atzian Ona tabernia dakola, eta esku-matara Aurelio Igartuaren barberixia. Urte askuan hortxe egon zan **gasoliñeria kendu barri** izango zan, Etxaluze aldera eruateko.

J. E.

Fotografixia Patxi Elortza Kale Zaharreko erretatistia atara eben. Guri Leon Lanak itzi eta Fernando Mendigurenen bittartez heldu xaku. Argibide asko Fernando berari zor xaugu. Eskerrik asko!